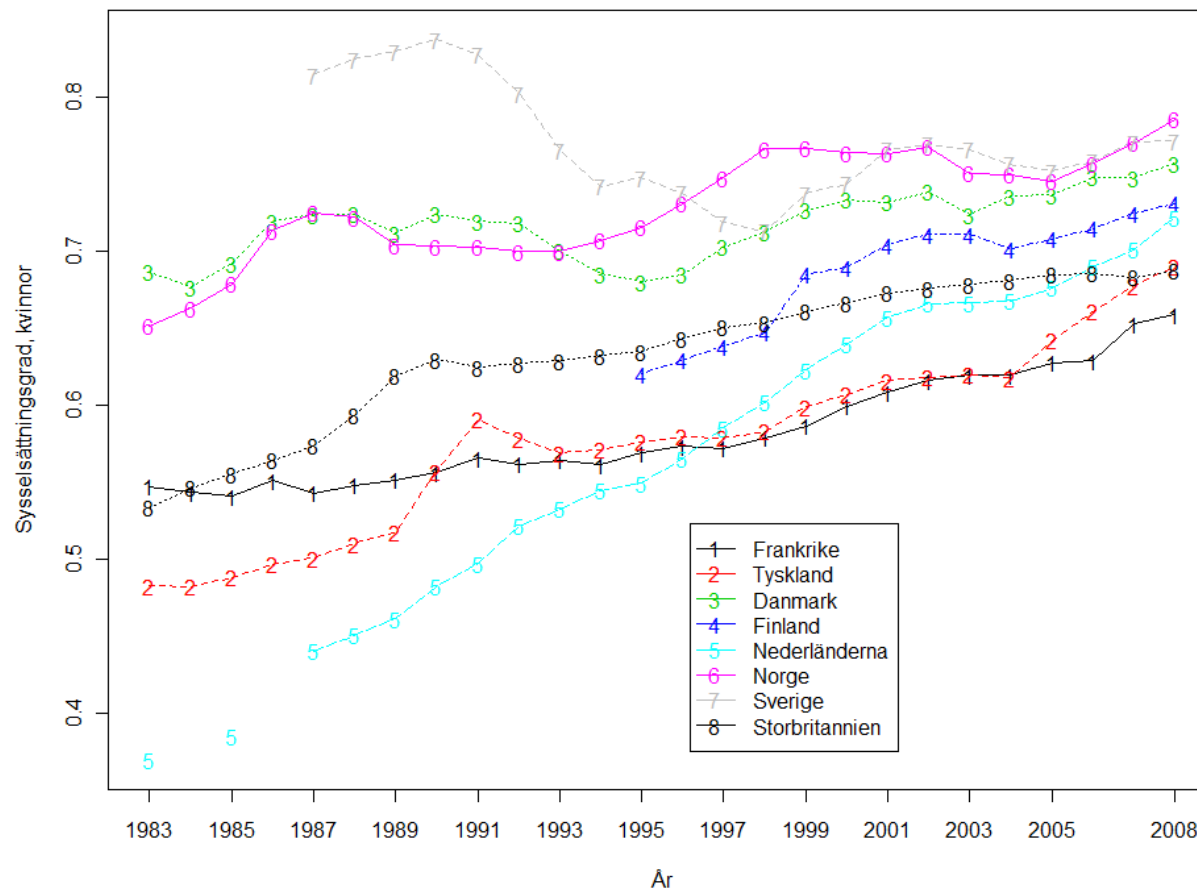

Skillnader i inkomster och löner mellan kvinnor och män

Erica Lindahl, nationalekonom och forskare på
IFAU

2016-03-09

Ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor, också bland småbarnsföräldrar

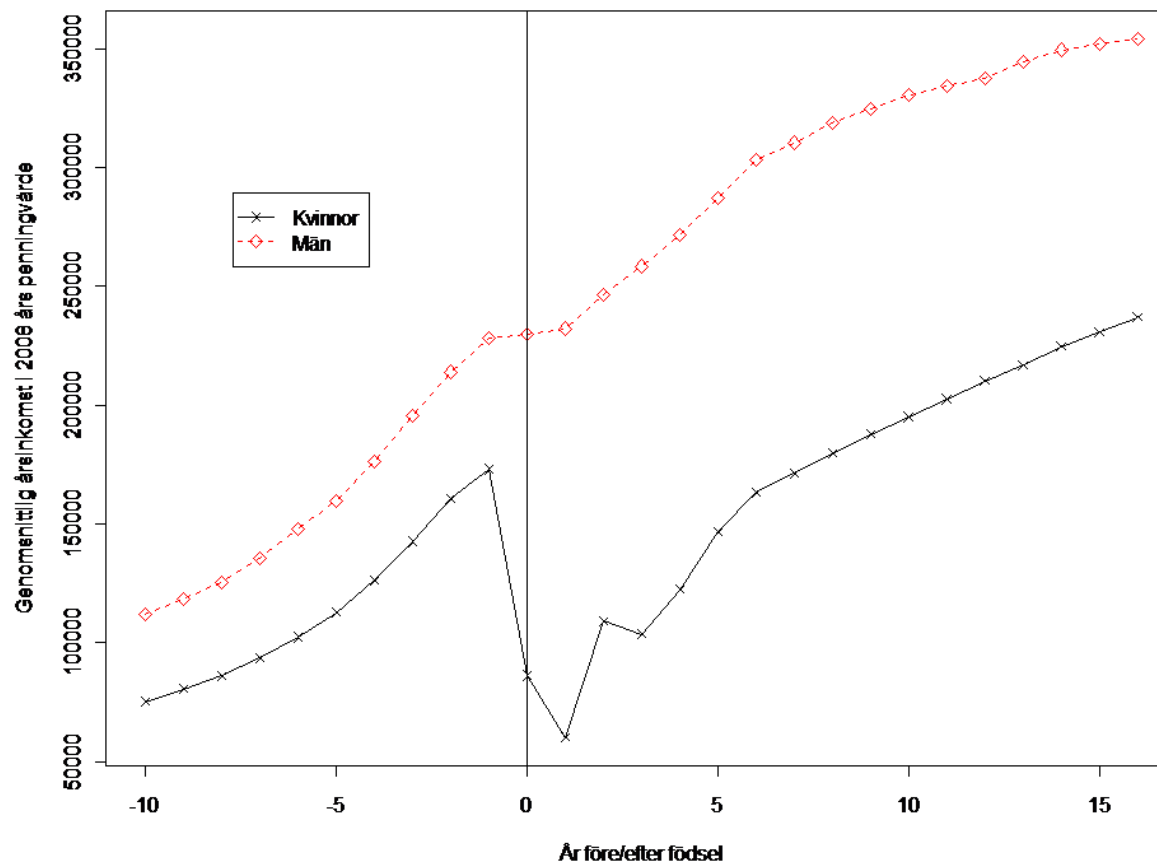
Stora inkomst- och löneskillnader mellan kvinnor och män

- Familjebildning har stor betydelse för att förstå skillnaderna i löner och inkomster!
 - o *Det envisa könsgapet i inkomster och löner – Hur mycket kan förklaras av skillnader i familjeansvar?* Rapport 2013:2.
 - o Kvinnor och män påverkas (arbetsmarknadsutfall) *olika* av att få sitt första barn.
 - o Det kan bero på olikheter i preferenser, normer och diskriminering: sammantagna effekten.
 - o Kvinnors och mäns olika effekt av att få barn kan förklara en stor del av den totala löneskillnaden: 3/5-delar.

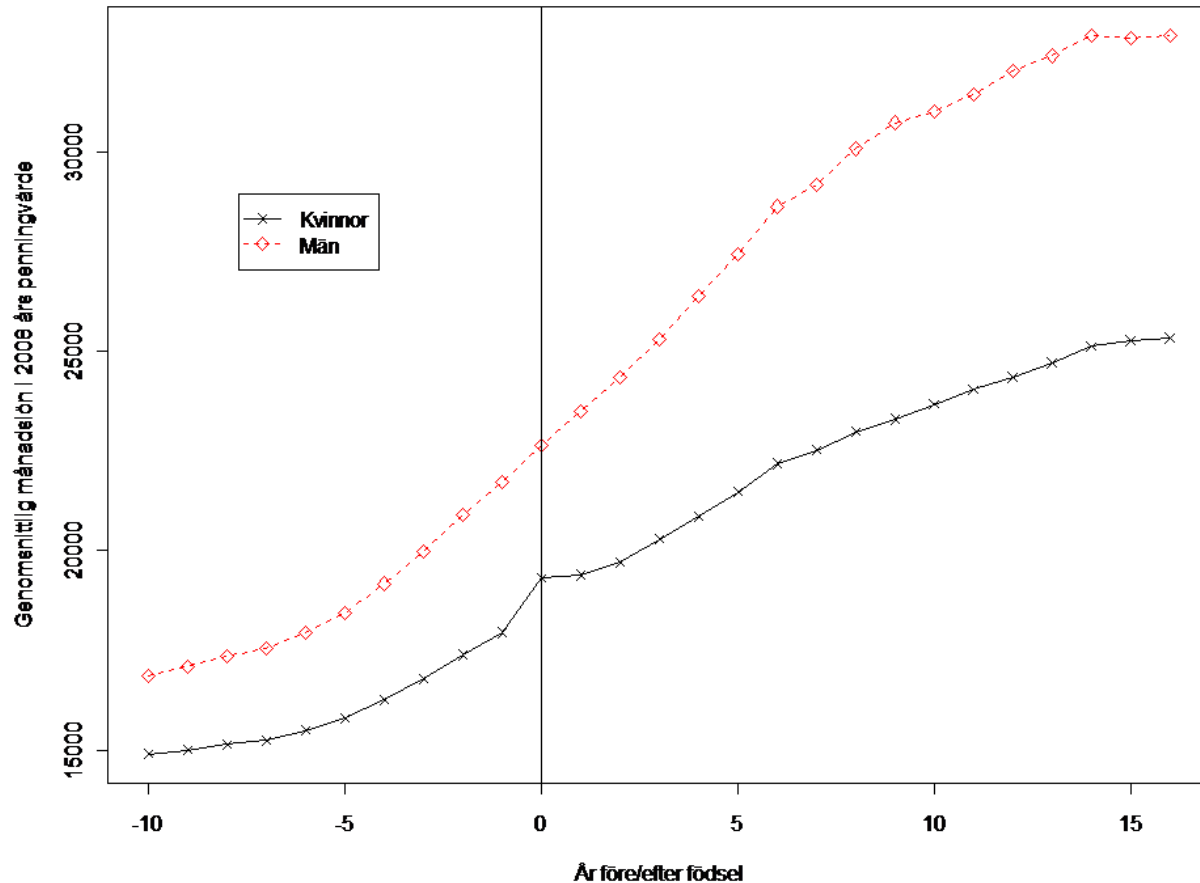
Hur mäter vi effekten av familjebildning?

- Vi jämför skillnaden i inkomst och lön bland föräldrapar före och efter barn.
- Följer par år för år som fick sitt första barn mellan 1990 och 2002 och vi följer dem mellan åren 1986–2008.
- Ta hänsyn till makroekonomiska effekter och ålder på föräldrarna.

Skillnaden i inkomstutveckling mellan föräldrar som fick sitt första barn tillsammans

Skillnaden i löneutveckling mellan föräldrar som fick sitt första barn tillsammans

Vad beror skillnaden i sjukfrånvaro-, inkomst- och löneutvecklingen på?

- Komparativa fördelar inom familjen har betydelse:
 - o Den som tjänar minst i ett par tar ut mest föräldrapenning och mest tillfällig föräldrapenning:
 - o *Can you stay at home today? The relationship between economic dependence, parents' occupation and care leave for sick child* WP 2014:4.
- Vem vi skaffar barn med har stor betydelse:
 - o Kaka söker maka.
 - o Män är i genomsnitt två år äldre.

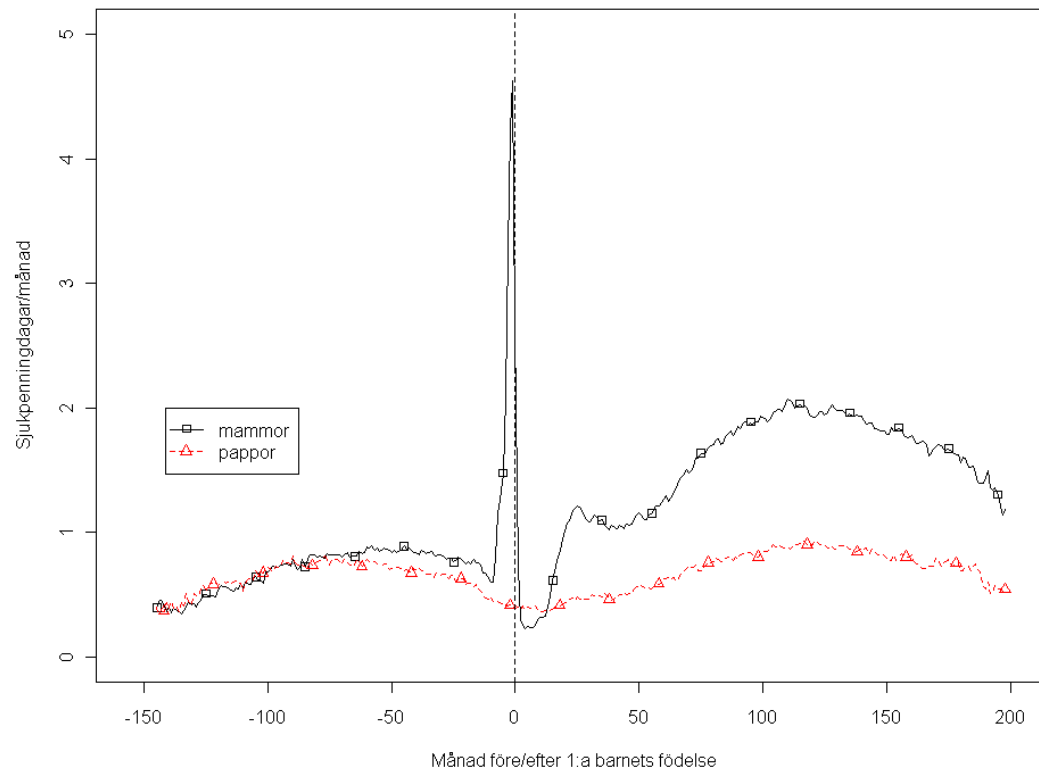
Vilken roll spelar institutionalia?

- Kvinnor *långsiktigt* större ansvar för barn:
 - o Deltidsarbete under lång tid. Föräldraförsäkring som indirekt uppmuntrar deltidarbete.
 - o *Hur förändras ledigheten med fler penningdagar?* Rapport 2012:22.
 - o Skillnaden i föräldraledighetslängd när barnet är litet har mindre betydelse.
 - o Lönebestraffningen av föräldraledighet och vård av sjukt barn är starkare för män än för kvinnor:
 - o *Glastaket och föräldraförsäkringen i Sverige* Rapport 2015:1.
 - o *Mer vab, lägre lön? Uttag av föräldrapenning för vård av sjukt barn och lön bland svenska föräldrar* Rapport 2015:15.

Barn gör mammor sjuka men inte pappor...

- Vi jämför skillnaden i sjukfrånvaro bland föräldrapar före och efter barn.
- Sjukfrånvaro ersatt av Försäkringskassan: sjukfrånvaro utöver >14 dagar med sjuklön.
- Vi tar hänsyn till graviditet, även för efterföljande par.
- *Kvinnors större föräldraansvar och högre sjukfrånvaro*
Rapport 2013:7.

Skillnaden i sjukfrånvaroutveckling mellan föräldrar som fick sitt första barn tillsammans

Varför är mammor mer sjukfrånvarande än pappor?

- Mammors större ansvar för familj och barn:
 1. Hälsoförsämring?
 2. Benägenheten att utnyttja sjukförsäkringen?
 - o Ingen försämrad hälsa mätt som sjukhusinläggningar.
 - o Drivkrafterna att använda försäkringen tycks ha påverkats:
 - o Mammor med sämre inkomstutveckling efter första barnet är också mer sjukfrånvarande.

Utvecklingsmöjligheter utifrån forskningsresultat

- Flexibilitet:
 - I arbetslivet: tekniska framsteg.
- Barnomsorg:
 - Maxtaxan lingen effekt på kvinnors arbete (Lundin m.fl., 2007):
 - Maxtaxan har inte fått föräldrar att arbeta mer 2007:2.
 - Öppettider?
- Rut-avdraget verkar ha ökat kvinnor förvärvsarbete.

Slutsatser

- En stor del (3/5) av den totala löneskillnaden mellan kvinnor och män mitt i livet kan förklaras av kvinnors och mäns olika effekter av att få barn.
- Vem som tjänar mest inom par spelar roll och därför spelar det roll vem man skaffar barn med.
- Försäkringens utformning spelar roll:
 - Ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen spelar roll.
 - Föräldraledighetslagen och rätten att använda föräldrapenningdagar under lång tid, indirekt uppmuntran att arbeta deltid.